

ՄԱՐԳԱՐԻՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱԼ

**ՀԱՄԱՍՏԵՐԻ ԱՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՏԵՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՑԱՆԿ¹**

Աղտակ (Բեյրութ)

«Հայ հին բանաստեղծութիւնը» 1959, 25.07

Անուս (Բեյրութ)

«Էնը» 1949, թիվ 3

«Լ. Աղբալեան - Յ. Օշական» 1950, թիվ 5

«Խալիլ ժիպարան» (կենսագրոց և թարգմանեց Համաստեղ) 1951, թիվ 5

«Սպիտակ Չիաւորը» (հատված երկրորդ գրքից) 1953, թիվ 11-12

«Աղօթամատեան» 1956, թիվ 2

«Մ. Իշխանի «Հացի եւ սիրոյ համար» վեպի մասին» 1957, թիվ 1

«Երբ կը սիրենք» 1957, թիվ 2

«Աղօթարան» 1957, թիվ 6

Ամենուն Տառեցուց (Կ. Պոլիս)

«Սիմօն ու Կիրօն» 1926

«Երբ այն օրերուն երախայ էիր» 1927

«Կապոյտ հուլունքը» 1928

Ամենուն Տառեցուցը (Բեյրութ)

«Փոքրիկ Հոսպիտը» 1955

«Ամէն Անգամ, որ կերթամ ծանօթի մը դագաղին» 1963

«Այ, մտերիմ թիթեռնիկ» 1963

Ամեռիկաիայ Հանրագիտակ (Բոստոն)

«Թոնին եւ Հալլէի գիսաւորը» 1925

Ասաառեց (Լոս Անջելես)

«Ժողովուրդը եւ գրականութիւնը» 1966, 13.12

Ավանգարտ (Երևան)

«Հավատք քո կեցուսցեն զքեզ» 1990, 25.03

Բազին (Բեյրութ)

«Հայու ոգին» 1962, քիվ 1

«Հարօն ու Կարօն» 1963, քիվ 10

«Սայաթ-Նովայի 250-ամեակին առիթով» 1964, քիվ 1

«Յաւիտենական ճամբորդը» 1965, քիվ 4-5

«Յակոբ Օշական» 1966, քիվ 1

«Զրոյց շունի մը հետ» քիվ 1

«Այծետոմար» (հատված) քիվ 4

«Ա. Ահարոնեան» քիվ 8-9

«1800-ամեակը» քիվ 12

«Համբոյրը» (թատերգութեան վերածեց Բ. Փափազեան) 1974, քիվ 1 - 2

«Աղաւնիները» (թատերգութեան վերածեց՝ Բ. Փափազեան) քիվ 4

«Մայր իմ անուշ» (մայրերին նվիրված քիվ՝ մայրերի նկարներով) 1975,

քիվ 5

«Համաստեղի նամակը Կ. Սասունիին» (07.08.1950) 1983, քիվ 8

Գեղունի (Վենետիկ)

«Պանն էր անցեր իմ պարտէզէն» 1947

Էսմիածին (Էջմիածին)

«Հաւատք քո կեցուսցեն զքեզ» 1965, քիվ 2-4

«Համագաւիհնի» Տարեգիրք (Բեյրութ)

«Տոմար մաքիական» 1936

«Խալիլ ճիպրան» (կենսագրեց եւ թարգմանեց Համաստեղ) 1952

«Համաստեղ ինք իր մասին» 1953

Հաւաստանի Կոչնակ (Նյու Յորք)

«Նկարներ» 1921, քիվ 1

«Իզնատիոսը» (փոխան ծաղկեպսակի) 1946, քիվ 10 (Օհան Ծոփեցի)

«Տիկիններ եւ Պարոններ ...» 1947, քիվ 10 (Օհան Ծոփեցի)

«Զննադատը» 1948, քիվ 42 (Օհան Ծոփեցի)

«Եղիա Գասպարեանի շուրջ» 1949, քիվ 6

«Արգաւանդ Ակօսներ» քիվ 40

- «Սխալ շկար» 1950, թիվ 42 (Օհան Ծոփեցի)
- «Մարգարեն» (թարգմ. Խալիլ Գիպրանից - թարգմ. Օհան) 1952, թիվ 17
- «Կոչնակ»ի շուրջ» 1954, թիվ 31
- «Կը հաւատամ» 1955, թիվ 41(7)
- «Վկայութիւն մը Յովհաննէս Աւագեանի յոբելեանի առթիվ» 1956, թիվ 23
- «Նամակ «Հատընտիր Պատմութեան»ու շուրջ» 1957, թիվ 26
- «Վկայութիւն մը բանաստեղծ Մինաս Լուրիի «Արեւորդի»ի մասին» 1958,

թիվ 19

Հաւոնցիք (ամսագիր) (Բոստոն)

- «Չալօն» 1922, թիվ 1
- «Վարդանը» թիվ 2, 1923, թիվ 3-4
- «Միջօն» 1923, թիվ 4
- «Երնէկ այն օրերուն» 1923, թիվ 7
- «Փիլիկ Աղբար» թիվ 9
- «Թափառաշրջիկի մը օրագրէն» 1924, թիվ 1
- «Պուարիկը» թիվ 3
- «Աղջի եղսիկ» թիվ 8
- «Անձրևը» թիվ 9
- «Համբոյրը» 1925, թիվ 5
- «Սպիտակ լեռներու մէջ» թիվ 2
- «Նիւ եորքի մէջ» թիվ 8
- «Վերադարձ» 1926, թիվ 1
- «Չամչով կարկանդակ» թիվ 6
- «Մակարի տղան Մարգարը» 1927, թիվ 1
- «Զրոյց շունի մը հետ» թիվ 6
- «Հէքեաթի մատանին» թիվ 9
- «Գաւառը և Թլկատինցին» թիվ 6-7
- «Կորին Սկրտիչեան» 1929, թիվ 4
- «Սպիտակ Չիւորը» 1931- 1933, թվերը
- «Սրբազան կատակերգութիւն կամ Տոմար մաքիական» 1938, թիվ 4-9
- «Հայրս» 1939, թիվ 2

- «Շրջանը և Դաֆֆին» թիվ 3
 «Յոյսն անստոյգ գալիքին» թիվ 4
 «Սպասում» (պատմվածք) թիվ 11
 «Հրեայ բարեկամս» 1940, թիվ 5
 «Քաջն Նազար» թիվ 9
 «Ցուցատախտակը» 1941, թիվ 6
 «Մայր իմ անուշ» թիվ 6
 «Գիտեմ որ մը պիտի մեռնիմ» թիվ 7
 «Զրիստոսի երկրորդ գալուստը» 1942, թիվ 3-6
 «Եթե» 1944, թիվ 3
 «Հայաստանի լեռներու սրնգահարը» թիվ 6
 «Հին հեքեաթ» 1945, թիվ 5
 «Երանոս աղբարը» 1946, թիվ 3
 «Աստուածամօր արցունքները» թիվ 4
 «Նիկոլ Աղբալեան» 1948, թիվ 1
 «Լուքսա աղբարը եւ աղավնին» թիվ 4
 «Ա.Ահարոնեանի մահուան առթիւ» թիվ 7
 «Երբ իրիկունն էր մեր գիւղին» թիվ 8
 «Եղիա Գասպարեան» 1949, թիվ 2
 «Ն.Աղբալեանի եւ Յ. Օշականի մասին» թիվ 12
 «Սպիտակ Չիաւորը» «Հաճի Մուսան» (հատված վեպից) 1950, թիվ 4
 «Կ.Սասունիի «Գրական գոհարներ» գրքին առիթով» 1951, թիվ 3
 «Աղօթարան» 1956, թիվ 1-3,5
 «Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ» (Մեսրոպ Մաշտոց Եղեւսիա կը ճամբուի)
 1962, 7-8
 «Կարապի երգ ... Համաստեղի վերջին խօսքը» 1969, թիվ 8
- Հանդեսներ** (տարեգիրք- տօնացոյց) (Բոստոն)
- «Սպասում» (բանաստեղծութիւն) 1943
 «Հոգւոյս մէջ յոյսը վաղվուան» 1943
 Զառեակներ 1943
 «Փոքրիկ բանաստեղծը» 1944

«Ես կը ճամչնամ քեզ» 1945

«Կարմրականջը» 1946

«Իրիկնամուտ» 1947

«Առաջին Ծիլը» 1948

Հայրենիք (օրաթերթ) (Բոստոն)

«Երթանք մեհեանն հաւատքին» 1917, 10.11

«Երեք քահերը բոսոր» 24.11

«Ստուերներ» 15.12

«Ստուերներ» 1918, 09.02

«Վերջալոյսի ներքեւ» 13.04

«Չեթանոս պատարագ» 1920, (բացառիկ թիվ 3)

«Խելագարի մը թուպայաթը» 22.05 (թիվ 2452)

«Խելագարի մը թուպայաթը» 05.06 (թիվ 2463)

«Խելագարի մը թուպայաթը» 18.06 (թիվ 2474)

«Խելագարի մը թուպայաթը» 18.06 (թիվ 2475)

«Խելագարի մը թուպայաթը» 03.07 (թիվ 2487)

«Խելագարի մը թուպայաթը» 07.07 (թիվ 2498)

«Խելագարի մը թուպայաթը» 31.07 (թիվ 2510)

«Խելագարի մը թուպայաթը» 07.08 (թիվ 2516)

«Խելագարի մը թուպայաթը» 10.10 (թիվ 2570)

«Շէն գիւղի հին օրերէն» 1921, 19.03

«Վերադարձ» (հատված) 1926, 21.10(4400)

«Մեծ Եղեռնէն յետոյ» 1927, 28.04 (4558)

«Հայկական ամսագիրը»

(Կարծիքներ «Հայրենիք»ներու մասին) 06.11 (4718)

Համաստեղի ելույթը Երուսաղեմում Անկախության օրվա առթիվ

1929, 03.07 (թիվ 5220)

«Մենք չենք մոռնար» 1955, 23.04 (Օհան Ծոփեցի)

«Շաւարշը» 1957, 16.03

«Բարեկամութեան դէսպանները» (թարգմ. Սրբուհի Համաստեղը)

1960, 18.03

- «Եղիշէ Դուրեան» 10.05
 «Ռաֆֆի» 07.06 - 08.06
 «Սողոմոն Թեղեբեանի մահուան առիթով» 12.06
 «Մաննիկ Պերպեղեան» 03.12 (14778)
 «Հայու ոգին» (նուր Սրբուհի Համաստեղին) 1962, 07.01 (15109)
 «Մալխաս» 27.01
 «Ինչպէ՞ս կը մեռնին, ինչու՞ կը մեռնին...» 01.12 (15383)
 «Գուրգէնի մահուան քառասունքը» 1963, 13.01
 «Ոսկան Երևանցի» 07.04 - 11.04 (Օհան Ծովեցի)
 «Տարիներ առաջ» 12.05 (Օհան Ծովեցի)
 «Հաւատաւորը» 13.09
 «Սա «Հարուըրտ Չէր»ը» 10.09 (Օհան Ծովեցի)
 «Տարիներ առաջ» 12.05 (Օհան Ծովեցի)
 «Ժամադրութիւն մը» (Վարդգէսի մահուան առթիւ) 1965, 28.02
 «Գանկի մը հետ» 22.04
 «Հաւատք քո կեցուցեն զքեզ» 30.05
 «Յուշեր՝ Արամ Պետրոյեանի մահուան առիթով» 24.08
 «Համաստեղ կը սգայ կորուստը Մ. Օզանեանի մահուան քառասունքի առիթով» 23.11
 «Տրդատ Գազանճեան» 1966, 26.08
 «Եղիա Երուանդ Մելքեան (Մահուան առթիւ)» 08.11
 «Յոյսն անստոյգ գալիքին» 1967, 13.01
 «Գիտեմ, օր մը պիտի մեռնեմ» 13.01
 «Մեծ կորուստը» (Հրանդ Ռուսեան) 27.01
 «Համաստեղ՝ Ռ. Դարբինեանի մասին» 1968, 16.06

Միջնաբեռոյ (Բեյրութ)

Համաստեղի պատասխանները հարցարանին 1957

«Բանաստեղծութիւնը» 1959

Յառաջ (Փարիզ)

«Չէքեաթի մատանին» 1927, 24.07

«Էս աշխարհը կը փլի» 1928, 29.09-02.10

Յեղափոխական Ալեոմ (Բեյրութ)

«Գանկի մը հետ» 1967, թիվ 3-4

«Հաւատաւորը» 1967, թիվ 3-4

Յուսաբեռ (Կահիրե)

«Չոպան Լեռան Հեքեաթը» 1925, 03.01

«Համաստեղի ճառը» (Արտասանուած Ձակագիկի
գրական երեկոյթին) 1929, թիվ 29-30,35

«Համաստեղի խօսքերից» 1929, թիվ 40

«Անսովոր կինը» 1929, թիվ 154- 164

Գրական երեկոյթ ի պատիւ Համաստեղի 1929, թիվ 298-302

«Հաւատաւորը՝ Վահան Նաւասարդեան» 1957

Համաստեղին նվիրված հորեյանական թիվ 1966, (21.05)

«Համաստեղ կը խօսի» (1929-ի ելոյթն է Կահիրեում) 1967, թիվ 201

«Համաստեղ ինք իր մասին» (Գրելու ձեւն ու արուեստը) 1967, թիվ 213

Նայիռի (Բեյրութ)

«Լկարներ» (Չունծք, Լռութիւն, Ջրտուք) 1941, պրակ Ա

«Լեվոն Շանթ» 1956, թիվ 10 և 11

«Գրիգոր Չօհրապ» 1961, թիվ 29:

Նավասարդ (Բոստոն)

«Կանանչ աչքերով աղջիկը» 1922, թիվ 2

Նոթ (Երևան)

«Սերը» (Ժժ գլուխ) 1989, թիվ 4

«Աղոթարան» թիվ 7

Ձանատի (Բեյրութ)

«Առ Բարձրեալն» 1962, թիվ 24

«Առ Աստված» 1963, թիվ 17-18

«Միջօ» 1964, թիվ 15

Սովետական Հաւաստան (Երևան)

«Չալո» 1966, թիվ 6

Ափյուռքահայ նամականի թիվ 8

Փիւնիկ (Բոստոն)

«Ստուերներ» 1918 թիվ 1, էջ 61

«Չարչարուած մերկութիւններ» էջ 176

«Ծովու տեսիլներ» թիվ 5, էջ 308

«Եօթը իշխանուհիները» (Սօրիս Մետրիլինկ- անգլ.թարգմ.Համաստեղը)
էջ 378-384, 403-407

«Թափօրը» թիվ 6-7-9

«Գերեզմանին վրայ» էջ 528

«Սպիտակ գիշերներ» թիվ 8-10, էջ 599

«Դիւահարը» թիվ 11, էջ 663-664

«AVE MARIA» թիվ 12, էջ 731-732

«Անօթիները» 1919, թիվ 1, էջ 815

«Փարոսը» թիվ 3, էջ 954-956

«Գերեզմանափորները» թիվ 4, էջ 997-1002

«Նկարներ» թիվ 8, էջ 1308-1309

«Սև կատուն» թիվ 11, էջ 1430-1431

«Նկարներ» թիվ 6-7, էջ 1166

«Անօթիները» թիվ 1, էջ 815

«Մահուան տեսիլներ» 1920 թիվ 1, էջ 1524-1525

«Վերջալոյսին հետ» թիվ 3, էջ 1670-1672

«Անձանօթ տաճարը» թիվ 4, էջ 1717-1719

«Խելագարի մը թուպայեթը» էջ 1692-1693,

«Խելագարի մը թուպայեթը» էջ 1760

ՀԱՄԱՍՏԵՂԻ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀՈՂԱՎՃՆԵՐԻ ՄԱՏԵԼԱԳԻՏԱԿԱՆ ՑԱՆԿ

Ազգ (Երևան)

- 1996, 23.01 «Հայրենիքում չզնահատված տաղանդավոր գրողը»
Համաստեղ»
(Գ. Էմին)

Ալիք (Թեհրան)

- 1966, 12.03-13.03 Համաստեղ մեր գիւղէն է (Ա. Պոլուզեան)
19.04-21.04 «Համաստեղ» (Եղ. Պոյաճեան)
1967, 14.01 Համաստեղին նվիրված թիվ
19.01 «Յարգանքի երեկոյ նուիրւած Համաստեղի 50ամեայ գրական
գործունէութեան»
19.01 «Ավա՛ղ» (Արամ Գառօնէ)

«Համաստեղի յիշատակին համաժողովորդական յարգանքի
հանդէս Տիթրոյթի մէջ» (22.01.1967)

«Զեկոյց-կոչ՝ Ուղղւած բոլորին, ամէն տեղ»։ «Մեռաւ Համաստեղ»
(Կեղո. Յանճնախմբի կոչն է)

02.03 «Թեհլերեան և Համաստեղ» (Պ. Ս.)

1990, 17.01 - 21.01 «Համաստեղի տունը» (Աղ. Յովհաննիսեան)

Անուս (Բեյրութ)

- 1951, թիվ 1 «Համաստեղ» (գրեց՝ Լեւոն Գարմէն)
1953, թիվ 7 «Նայիրի»ի դասախոսությունը Համաստեղի մասին
1957, թիվ 9 «Արբազան կատակերգութիւն, Տոնար Մաքիական
Համաստեղի»

(Ն. Աղբալյան)

1958, թիվ 2 «Համաստեղի մասին՝ «Աղօթարան»ի առիթով» (Գր. Շահինյան)

1960, թիվ 1-12 «Համաստեղեան տիպարներ» (Գր. Շահինյան)

Աիեկան 87 (Գարուն) (Բեյրութ)

«Առաջին Աէրը, վերջին կորօտ» (Գ. Շ.)

Ամէնուն - Sumbahoun (Բեյրութ)

«Ծովազ աշխարհը իր դէմքերով» (Ալէք Փիլիպոս)

Այց (Բեյրութ)

1958, 26.01 «Աղօթարան»ի Համաստեղը» (Գր. Շահինեան)

Ասաառեց (Լոս Անջելես)

1947, 02.05 «Ճաշասեղանի պատիւ Համաստեղի»

18.09 «Ես տեսայ Համաստեղը» (Յ. Կարապետեան)

1966, 01.12 «Համաստեղի յիշատակին» (Վ. Ասլանեան)

09.12 «Համաստեղ» (Թ. Փօսթանեան)

13.12 «Համաստեղի հուսկ բանին» (Ալէք Փիլիպոս)

1967, 10.01 «Համաստեղ» (Ջ. Կապանեան)

03.02 «Համաստեղի մահուան քառասնօրեակը. ոգեկոչում յիշատակի»
(Ս. Մարունի)

Առահեստ (Փարիզ)

1977, թիվ 2 «Համաստեղ եւ Գիւղը» (Ծ. Պերպերեան)

Առեցակ (Լոնդոն)

1966, թիվ 24 «Յիսնամեակ Համաստեղի գրական գործունէութեան»

Առնեհա (Բուենոս Այրես)

1966 01.07 Համաստեղին նվիրված թիվ

Առնեստ. գրականություն, գիտություն («Պրովետար»-ի հավելված) (Թիֆլիս)

1928, թիվ 7 (12.02) «Համաստեղ, «Գյուղը» » (Յ. Դովակիմյան)

Բագին (Բեյրութ)

1962, թիվ 1 (Ա տարի) «Զրոյց հայ գրականութեան մասին» Գ.Մխիթարեան
թիվ 6 «Համաստեղ» (Ե.Պ.)

1966, թիվ 1 Համաստեղին նվիրված թիվ

թիվ 3 «Յիսնամեակ Համաստեղի գրական գործունէութեան»

թիվ 4 «Համաստեղ, «Այծետոմար եւ ուրիշ բանաստեղծութիւններ»

(«Բագին»ի գրական զրոյցներն)

թիվ 7 «Համաստեղի հետ» (Բ. Նուրիկեան)

թիվ 12 «Մատենախօսութիւն. Համաստեղ, «Գիւղը» » (Ղ. Անանուն)

1981, թիվ 7 «Ամերիկահայ գրականութեան 1960- 84 շրջանի էստարորերու
հարցեր» (Վ. Թեքեան)

1982, թիվ 11 «Համաստեղ եւ Թոթովեան» (Յ. Պերպերեան)

1987. թիվ 4 Համաստեղին նվիրված թիվ (մահուան 20-ամեակը)

1997. «Համաստեղի Տեր-Ջորեան այցելութիւնը» (Տոքո. Ս. Սիսեռեան)

Բագմավեպ (Վեցետիկ)

1966. թիվ 1 - 3 «Համաստեղի գրական գործունէութեան յիսնամեակը»

1966. թիվ 11 - 12 «Համաստեղի «Գիւղին» մէջ եւ «Անձրեւին» տակ»

(Հ. Ռափայել Անտոնեան)

թիվ 11 - 12. «Համաստեղ եւ իր գործը» (Հ. Մեսրոպ ճանաչեան)

1967. թիվ 1 - 2 «Համաստեղ եւ իր գործը» (Հ. Մեսրոպ ճանաչեան)

Գլածող (Անթիլիաս)

1966 - 1967 «Համաստեղի կեանքը եւ գործը» (Կարպիս սրկ.

Մխիթարեան)

«Համաստեղի արուեստը» (Մինաս սրկ. Ազնաւորեան)

Գոական թնօ (Երևան)

1966. 12.08 «Մեր գրականության անբաժան մասը» (Ստ. Կուրտիկյան)

02.12 «Համաստեղ» (Գ. Էմին)

1981. 29.05 Համաստեղին նվիրված երեկո

1990. 18.05 «Համաստեղի միհատորյակը» (Ա. Եղիազարյան)

Եռնուան Երևան (Երևան)

1989. 06.11 «Համաստեղը «վերադարձավ» հայրենիք»

Եռնուասառո Հայունի (Բեյրութ)

1966. թիվ 12 «Համաստեղ» (Սեզա)

Զուառօնոգ (Փաղիզ)

1929 թիվ 6 «Համաստեղ. «Անձրեւը»» (Հ. Բալուեան)

Էջմիածին (Էջմիածին)

1959. թիվ 9 «Համաստեղ. «Աղօթարան»»

1966. թիվ 5 «Ողջոյն Համաստեղին»

Հայկական Հաւազիտական Հանդէս (Բեյրութ)

1979. հ. է «Գոյնի եւ ծայնի զգացողութիւնը Համաստեղի պատմութեան մէջ» (Ա. Գապպենճեան)

Հայ ռնտանիք (Վեցետիկ)

1969 «Գաւառական գրականութիւնը եւ Համաստեղ» (Հ. Ս. Վ. ճանաչեան)

Հայաստանի Կոչնակ (Նյու Յորք)

1924, թիվ 49 «Գիւղը» (Յ. Աւագեան)

1939, թիվ 31 «Անձրևը» (Յ. Աւագեան)

1954, թիվ 13-14 «Սպիտակ Չիաւորը» (Յ. Աւագեան)

Հայաստանի Հանրապետություն (Երևան)

1995, 03.11 «Համաստեղի գրական ուղղութեան հարցի շուրջ»

(Ս. Դանիէլեան)

Հայոց լեզուն և զոականութիւնը ու պարոզում (Մայրենի) (Երևան)

1989, թիվ 6 «Համաստեղի «Զաջն Նագարը» » (Վ. Սարգսյան)

1992, թիվ 1 - 2 «Համաստեղ» (Ս. Դանիէլեան)

Հայուննիք (տարեգիրք) (Բոստոն)

1946 «Համաստեղ» (գրեց՝ Մ. Ա.)

Հայուննիք (ամսագիր) (Բոստոն)

1938, թիվ 3 «Համաստեղը» (Վ. Սոֆեան)

1961, թիվ 5 «Համաստեղը և իր աշխարհը» (Գր. Շահինեան)

1966, թիվ 3 «Յիսնամեակ Համաստեղի գրական գործունէութեան»

1969, թիվ 8 «Համաստեղի վերջին խօսքը՝ Լոս Անճելէսի մէջ»

Հայուննիք (օրաթերթ) (Բոստոն)

1924, 07.09 «Գիւղը» (Մ. Պարսամեան)

31.07 «Հայ գիւղի երգիչը» (Վ. Ահարոնեան)

1925, 27.01 - 03.02 « «Հայրենիք» ամսագիրը» (Մ. Պարսամեան)

09.01 «Տեսակցութիւն մը» (Վ. Շուշանեան)

15.09- 24.09 «Համաստեղ» (Օ. Մխիթարյան)

1927, 01.01 «Հայ գրականութեան արդի ձգտումները» (Մկրտիչ Պարսամեան)

14.01 «Համաստեղը» (Կ. Սասունի)

10.11-11.11 «Հինգ տարի» » (Յովհաննէս Աւագեան)

1929, 30.06 «Անկախութեան տօնը Երուսաղէմի մէջ» («Բանախօսած են ընկերներ Համաստեղ եւ Վ. Նաւասարդեան»)

03.07 «Անկախութեան տարեդարձի առթիվ» (Համաստեղի ելույթը Երուսաղէմում)

- 10.07 «Համաստեղի «Անձրեւ»ը» (Ա. Չօպանեան)
- 1930 06.12 Հայտարարություն «Հայրենիք» ամսագրի առաջիկա թվերում
Համաստեղի «մէկ մեծ վէպը» հրատարակելու մասին
- 1931, 15.03 «Հարիւր հատոր «Հայրենիք» (Կ. Սասունի)
- 30.05 «Հայրենիք» ամսագրի մայիսի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 30.06 «Հայրենիք» ամսագրի յունիսի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 29.07 «Հայրենիք» ամսագրի յուլիսի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 28.08 «Հայրենիք» ամսագրի օգոստոսի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 01.10 «Հայրենիք» ամսագրի սեպտեմբերի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 03.11 «Հայրենիք» ամսագրի հոկտեմբերի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 09.12 «Հայրենիք» ամսագրի 10-րդ տարուան առաջին թիւը»
(1931, նոյեմբեր) (Ա. Խոնդկարյան)
- 30.12 «Համաստեղի «Սպիտակ Չիաւորը» (Ատրպատականի
առաջնորդ Գեոր. Ներսէս Արք. Մելիքթանգեան)
- 1932 06.01 «Հայրենիք» ամսագրի դեկտեմբերի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 30.01 «Հայրենիք» ամսագիրը» (Վ. Հուրեան)
- 04.02 «Հայրենիք» ամսագրի յունուարի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 27.02 «Հայրենիք» ամսագրի փետրուարի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 17.02 «Համաստեղ ու «Հայրենիք» ամսագիր» (Կ. Թանտրճեան)
- 06.05 «Հայրենիք» ամսագրի ապրիլի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 28.05 «Համաստեղի գրականութեան մասին»
- 04.06 «Հայրենիք» ամսագրի մայիսի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 03.07 «Հայրենիք» ամսագրի յունիսի թիւը» (Ա. Խոնդկարեան)
- 07.08 «Հայրենիք» ամսագրի յուլիսի թիւը» (Ա. Խոնդկարեան)
- «Հայրենիք» ամսագրի օգոստոսի թիւը» (Ա. Խոնդկարեան)
- «Հայրենիք» ամսագրի հոկտեմբերի թիւը» (Ա. Խոնդկարեան)
- 1933 04.03 «Հայրենիք» ամսագրի փետրուարի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 02.04 «Հայրենիք» ամսագրի մարտի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 05.05 «Հայրենիք» ամսագրի ապրիլի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- 06.10 «Հայրենիք» ամսագրի սեպտեմբերի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)
- «Հայրենիք» ամսագրի հոկտեմբերի թիւը» (Ա. Խոնդկարյան)

- 1960 24.05 «Համաստեղ» (Միւնիխի «Ազատագրութիւն» ընդհանրապէս)
- 09.09 «Համաստեղի «Սպիտակ Չիւոր»» (Ս. Սահառունի)
1962. 07.03 «Հայրենիք» ամսագրի քառասնամեայ փառքը» (Եղ. Պոյաճեան)
- «Գիրքերու հետ. Գր. Շահինեան, «Համաստեղ» (Արամ Չայկազ)
- «Գիրքերու հետ. Գր. Շահինեան, «Հատընտիր» (Արամ Չայկազ)
- 1963, 27.01- «Թատերական ներկայացման մը առիթով» («Հայաստանի լեռներու սրճահարը») (Ղ Սերկեան)
- 12.07- «Համաստեղ» (Ս. Սահառունի)
- 1964, 27.02- «Համաստեղի մասին»
- 1965 01.10 - 02.10 «Փէրչենճի ոսկեհունչ սրճահարը» (Յ. Կարապետ)
- 1966 31.01- «Պատարագ» (Համաստեղի յիշատակին) (Լ. Սրապեան Չերլոյ)
- 14.05- «Համաստեղի «Այծետոմար»ը եւ ուրիշ բանաստեղծութիւններ» (Պ.Սնապեան)
- 26.07- «Իր յոբելեանին առթիւ» (Կարծիքներ Համաստեղի մասին)
- 06.08- «Ողջոյն Համաստեղին» («Էջմիածին», 1966, մայիս -11.03. 1966)
- 11.08- «Փունջ մը ծաղիկ՝ Համաստեղին» («Այգ»-ից) (Շահանդուխտ)
- 12.08 - 16.08 «Հայ գիւղի անմահ սրճահարը» (Ա. Ալիքեան)
- 13.08 - 14.08 «Թրքական» օղին», «Համաստեղի տունը» (Վ. Վալդեան)
- 20.08- «Ստ. Կուրտիկեանը Համաստեղի և Արամ Չայկազի մասին»
- 11.09 - «Համաստեղի յոբելեանին առթիւ» (Սար.Սահապեան)
- 15.09 - «Համաստեղի գրական գործունէութեան 50-ամեայ յոբելեանը
Պուլնոս Այրեսի մէջ»
- 16.10- «Համաստեղ» (Մ. Պօղոսեան)
- 01.11- «Ուաշինկընի հայ համայնքը տօնեց Համաստեղի յոբելեանը եւ տուաւ իր նուէրը, հեղինակին հին ու նոր գործերուն հրատարակութեան համար»
- 08.11 «Համաստեղի յոբելեանը Ուաշինկընի մէջ» (Առանձար)
- 16.11 «Համաստեղը» (իր յոբելեանին առթիւ) (Ռ. Դարբինեան)
- 17.11 «Համաստեղի յիսնամեայ յոբելեանը» (Բ. Կռանեան)
- 29.11 «Համաստեղ» (մահազդ)
- 30.11 «Համաստեղ» (կենսագրական համառօտ տեղեկութիւններ)

- 01.12 «Անմահական Համաստեղը» «Համաստեղի թաղումը»
- 03.12 «Յարգենք Համաստեղի յիշատակը»
- «Այց Մոնթրեալի մեր գաղութին» (Արամ Հայկազ)
 «Վերջին 36 ժամը Համաստեղի հետ» (Բիւզանդ Կռանեան)
- 07.12 Մոնթրեալի հայութիւնը տօնեց Համաստեղի գրական
 գործունէութեան 50-ամեայ յոբելեանը (Վրէժ-Արմէն)
 «Գերեզման Համաստեղի» (Արսէն Երկաթ)
- 11.12 «Վերջին յարգանքը» (Ս. Սարունի)
- 16.12 «Համաստեղ» (Յակոբ Մանճիկեան)
 «Համաստեղին» (Լադօ)
- 18.12 «Համաստեղ» («Հայրենիքի ծայն»-ից՝ 04.12.1966) (Գ. Մահարի)
 «Համաստեղ» (Լեւոն Զէշիշեան)
- 07.12 «Մոնթրեալի հայութիւնը տօնեց Համաստեղի գրական գործու-
 նութեան 50ամեայ յոբելեանը» (Վրէժ-Արմէն)
 «Համաստեղ» (Թորգոմ Փօսթաճեան)
 «Գերեզման Համաստեղի» (Արսէն Երկաթ)
- 09.12 «Ահա Կաղնին Շանթահար» (Ս. Սարունի)
- ՀՕՍ-ի Հանգանակությունը՝ Համաստեղի հիշատակին «սան մը պահելու
 համար»
- 11.12 «Վերջին յարգանքը» (Ս. Սարունի)
 «Համաստեղի յիշատակին» (Վիգորիա Ասլանեան)
- «Համաստեղն ալ շանթահար ինկաւ Սուրբ Մեսրոպ բառը շրթունքին
 վրայ» (Գ. Մելիտինեցի)
 «Համաստեղի քաղցր յիշատակին» (Գրիգոր Պետրոսեան)
- 13.01 Համաստեղին նվիրված թիվ
- 13.01 - 15.01 «Իր կոչումին տէր գրողը» (Սուրէն Սանինեան)
- 13.01 - 15.01 «Հայ գիւղի անմահ սրնգահարը» (Ա. Ալիշեան)
- 14.01 «Համաստեղի յիշատակին» (Վիգորիա Ասլանեան)
 «Համաստեղ» (Ս. Նուրեան)
- 17.01 «Համաստեղ եւ իր գրականութիւնը» (Արամ Հայկազ)
 «Վաստակաւոր գրագէտը՝ Համաստեղ» (Եղ. Սիմքէշեան)

24.01 «Անմոռանալի» (Վրեժ Արմեն)

08.02 «Համաստեղի մահուան քառասունը» (Ողբերգում յիշատակի)

10.02 «Համաստեղի 50-ամեայ յոբելեանը Աթենքի մէջ»

17.02 - 18.02 «Յարգանքի երեկոյ նուիրում Համաստեղի յիսնամեայ գրական գործունէութեան»

«Տիրոյի յարգեց Համաստեղի յիշատակը» (Ե. Զամառ
«Համազգային մեծարանք Համաստեղի»

01.03 «Համաստեղի «Առաջին Սէրը» » (Արշակ Սահակեան)

11.03 « «Առաջին Սէրը» հատորին առթիւ » (Գիսաւոր)

«Համաստեղ եւ «Առաջին Սէրը» » (Ա. Արփին)

17.01 Համաստեղին նվիրված թիվ

16.08 «Գիր եւ գրականութիւն» (Գառնիկ Գալստեան)

Հայրենիքի ծայն (Երևան)

1966, 04.12 Համաստեղ (Գ. Մահարի)

1989, 24.05 «Հայրենիքի անմեռ ոգին» (Ղ. Գասպարյան)

Մառմառա (Պոլիս)

1963, 12.12 - 26.12 «Համաստեղ» (Ռ. Հատտեճեան)

1964, 16.01 «Համաստեղ» (Գ հատված) (Ռ. Հատտեճեան)

1966, 17.04 «Գովք Համաստեղին» (Աստղիկ Զեհեանեան)

18.04 «Համաստեղի յոբելեանը Պոլսում» (17.04.1966)

12.10 «Համաստեղի յոբելեանին առթիւ» (Սար. Սահակեան)

1967, 25.12 «Մեզի հետ էր Համաստեղ» (Արամ Աֆարեան)

Միտմանոտ (գրական տարեգիրք) (Բեյրութ)

1959 (Բ տարի) «Աղօթարան» (Ե.Պ.)

Յառաջ (Փարիզ)

1928 05.08 «Ի պատիւ Համաստեղի» (հայտարարությունն է)

1927, 26.11 «Համաստեղի «Գիւղը» » (Օհան Կարօ)

1928, 04.03 « Ծաղկեփունջ՝ նորագոյն գրականութեան » (գրական ասուլիս Համաստեղի մասին)

09.03 «Համաստեղի մասին»

15.08 «Թեյասեւեան ի պատիւ Համաստեղի»

1968. 22.04 Ա. Պետիկյան, «Համաստեղ».

30.08 «Համաստեղի մասին»

06.09 «Համաստեղի յոթելեանը» (Ս. Սահակեան)

30.11 «Համաստեղ»

04.12 Համաստեղին նվիրված թիվ

Յեռակողմական Այրում (Բեյրութ)

1966, թիվ 3 - 4 Համաստեղին նվիրված բացառիկ թիվ

Յուսաբեր (Կահիրե)

1924. 07.10 -25.10 «Գիւղը» (Գ. Մխիթարեան)

1925, 20.08 «Գիւղը» (Ղ. Անանուն)

15.09-24.09 «Համաստեղ» (Օ. Մխիթարեան)

1929, 20.03 - 25 Գրական երեկոյթ ի պատիւ Համաստեղի (16.03.1929)

04.05 - 10.05 Գրական երեկո ի պատիւ Համաստեղի

13.05 Համաստեղի ճառը

1961, 11.09 «Համաստեղի «Այծետոմարը»»

1966, 04.01 Համաստեղին նվիրված յոթելեանական թիվ

05.02 «Պարզութիւն եւ բարութիւն» (Մ. Իշխան)

10.02 «Քաջն Նազար եւ 13 պատմութիւններ» (Պ. Սնապյան)

11.02 «Յարգանք հայ տոհմիկ շունչին» (Յ. Գեղարոյ)

21.02 «Համաստեղի «Աղօթարան»ը» (Յ. Կարապետեան)

21.02 Վկայութիւններ Համաստեղի մասին

26. 04 «Այծետոմար եւ ուրիշ բանաստեղծութիւններ» (Պ.Ս.)

21.05 Համաստեղին նվիրված թիվ

27.05 «Համաստեղի յոթելեանը Պաղղատի մէջ» (27.03.1966)

04.06 «Համաստեղ եւ իր գրականութիւնը» (Բենիամին Թաշեան)

27.08 «Համաստեղի յոթելեանը» (Սար. Սահակեան)

10.09 «Մտորումներ սփյուռքահայ գրականութեան շուրջ» (Ստ.

Կուրտիկյան)

26.11 «Համաստեղ «Գիւղը»»

01.12 «Համաստեղ»

03.12 «Այց՝ Մոնթրեալի մեր գաղութին» (Արամ Հայկազ)

«Համաստեղ եւ իր գրականութիւնը» (Արամ Հայկազ)

14.12 «Համաստեղի վերջին ժամերը» (Բ. Կռանեան)

21.12 «Անմոռանալի» (Վրէժ-Արմէն)

«Վաստակաւոր գրագէտը՝ Համաստեղ» (Եղ. Սիմքէշեան)

1967. 18.02 «Համազգային մեծարանք Համաստեղի»

23.06 «Համաստեղի հետ» (Բենիամին Նուրիկեան)

16.11 Դոբելեանական հանդէս (28.10.1966, Պաստրալոյմ)

Հարցազրոյց գրագէտ Արամ Հայկազի հետ Համաստեղի «Յուշա-
մատեան»-ին մասին»

25.11. «Համաստեղ կը խօսի» (1929-ի Կահիրեւում ունեցած ելույթն է)

29.11. «Համաստեղ՝ հանկարծամահ»

01.12. «Համաստեղ» (խմբագրական)

03.12. «Այց՝ Մոնթրէալի մեր գաղութին» (Արամ Հայկազ)

08.12. «Մեզի հետ էր Համաստեղ» (Արամ Աֆարեան)

09.12. «Համաստեղ ինք իր մասին» (գրելու ձեւն ու արուեստը)

10.12 - 13.12 «Համաստեղ եւ իր գրականութիւնը» (Արամ Հայկազ)

14.12 «Համաստեղի վերջին ժամերը» (Բիւզանդ Կռանեան)

16.12 «Համաստեղ» (Գաբրիէլ Թագուրեան)

23.12 «Վաստակաւոր գրագէտը՝ Համաստեղ» (Եղ. Սիմքէշեան)

1987. 31.01 «Հայրենի հողին եւ հողի մարդուն բոլոր Համաստեղի մօտ» (Ս.Ս.Հ.)

07.02 «Համաստեղ, «Հայաստանի լեռներու սրնգահարը» (Լևոն Շանթ)

11.02 «Հայրենիքը Համաստեղի երեւակայութեան շարժումն աշխարհը»

Նոր-Դար (Երևան)

1998. թիվ 4 «Համաստեղի «Սպիտակ Չիաւորը» վեպի պատմականության
մասին» (Կ.Վարդանյան)

Պատճառ (Բոստոն)

1985, թիվ 3 «Համաստեղի հետ» (Բ. Նուրիկեան)

«Մարդը և գրականութիւնը» (Վ. Հայկ)

1986, թիվ 3-4 Վերջաբան (Համաստեղի մահուան առթիւ) (Բ.

Նուրիկեան)

Սովետական գրականութիւնը (Երևան)

1985, թիվ 8 «Սփյուռքահայ գրականություն» (Ս.Կ.)

1986, թիվ 4 « Ամերիկյան մթնում է...» (Ստ. Վարդանյան)

թիվ 7 «Մտորումներ սփյուռքահայ գրականության շուրջ»
(Ստ.Կուրտիկյան)

թիվ 8 «Դարձյալ սփյուռքահայ գրականության մասին» (Թ.
Թորանյան)

թիվ 11 Համաստեղի մահախոսականը

1983, թիվ 8 «Գ. Մահարու և Համաստեղի նամակագրությունը»

**ԳՐ. ԶԱՆԻԿՅԱՆԻ ՀԱՄԱՍՏԵՂԻ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԱՌՆՉՎՈՂ
ՀՐԱՊԱԱԿՈՒՄՆԵՐԸ²**

1. «Փերչենց գյուղի ճամփան» («Գրական թերթ», 1991, փետրվարի 15)
2. «Համաստեղը՝ Կարապենցին, նամականի» («Գրական թերթ», 1995, հունիսի 9)
3. «Գրողի հույսն ու ճակատագիրը» («Առերեսում», 1995, թիվ 15)
4. «Տունդարձի հավատը» («Լրագիր», 1995, նոյեմբերի 21)
5. «Կելենենց Համբարձումը, Խարբերդի Փերչենց գյուղն ու Ամերիկայի գերեզմանոցները» («Գրական թերթ», 1996, մայիսի 24)
6. «Կելենենց Համբարձումը, Խարբերդի Փերչենց գյուղն ու Ամերիկայի գերեզմանոցները» («Հորիզոն» (Կանադա), 1995, թիվ 6)
7. «Համաստեղ և Կարապենց՝ տունդարձի հավատ» («Նորք», 1998, թիվ 1)

**ՀԱՄԱՍՏԵՂԻ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԱՌՆՉՎՈՂ
ՄԵՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐԸ**

Համաստեղի և Կ. Սիտալի նամակագրությունից («Բանբեր Երևանի համալսարանի հասարակական գիտությունների», 1996, թիվ 3, էջ 95-106):

Համաստեղի նամակներից («Նորք», 1997, թիվ 3, էջ 99-107):

Համաստեղի և Սիմոն Վրացյանի նամակագրությունից («Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 1997, թիվ 2, էջ 145-154):

4. Համաստեղ և Արամ Հայկազ. Նամականի («Նոր-Ղար», 1997, թիվ 3-4, էջ 287-293):
5. Համաստեղ, «Կանանց այքերով աղջիկը» («Նոր-Ղար», 1998, թիվ 1, էջ 29-30):
6. Համաստեղի Նամակները Գրիգոր Շահինյանին («Նորք», 1998, թիվ 2, էջ 113-122):
7. Համաստեղը գրական աշխատանքի մասին («Գարուն», 1998, թիվ 2, էջ 74-76):
8. Համաստեղի Նամակները («Բազին», 1998, էջ 153-154):
9. Համաստեղը Ակսել Բակունցի մասին (զեկուցում Հայաստանի գրողների միության և ՀՀ ԳԱԱ Մ.Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի գիտաժողովում նվիրված Բակունցի ծննդյան 100-ամյակին - 6 հունիսի, 1999 թ.):
10. Համաստեղի «Աղօթարանը» («Հայագիտական հանդես» (Գիտական հոդվածներ և հրապարակումներ), 1999, թիվ 2, էջ 53-56):
11. Համաստեղի և Կոստան Ջարյանի Նամակագրությունից («Գարուն», 1999, թիվ 6, էջ 45-46):
12. Համաստեղ, «Սփիքին» («Աղբյուր», 1999, թիվ 7-8, էջ 24-25):
13. Հայի ազգային նկարագիրը Համաստեղի «Սպիտակ Չիավորը» վեպում («Նորք», 1999, թիվ 2, էջ 155-162):
14. Ֆիդայու ազգային նկարագիրը Համաստեղի «Սպիտակ Չիավորը» վեպում (զեկուցում Երևանի «Հրաչյա Աճառյան» համալսարանի կազմակերպած միջազգային գիտաժողովում նվիրված Հայկական հարցի միջազգայնացման 120-ամյակին, «Հայկական հարց-1», Երևան, 2000, էջ 132-136):
14. Համաստեղը գրականության մասին («Պատմա-բանասիրական հանդես», 2000, թիվ 2, էջ 55-67):
15. Համաստեղի «Գյուղը» և «Անձրև» ժողովածուները («Հայագիտական հանդես» (Գիտական հոդվածներ և հրապարակումներ), թիվ 3, 2000, էջ 77-83):
16. Համաստեղի «Այծետոմար» երգիծական պոեմը («Նոր-Ղար», 2000, թիվ 4, էջ 17):
17. Համաստեղի և Ն. Աղբալյանի Նամակագրությունից («Նորք», 2000, թիվ

¹ Համաստեղի ստեղծագործությունների, նրա գրականության վերաբերյալ նյութերի առաջին մատենագիտական ցանկը կազմել է Գր. Շահինյանը:

² Այս ցանկը մեզ է տրամադրել Գր. Ջանիկյանը: